

Prof. Zbigniew Kowal często spotykał się z prof. Antonim Matysiakiem oraz prof. Jakubem Marcinowskim na regularnych posiedzeniach Sekcji Konstrukcji Metalowych działającej w ramach Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN. Zaraz po powitaniu padało z Jego strony pytanie: co słychać w Zielonej Górze. *Bo wie Pan - kontynuował Profesor - jest coś sympatycznego w tym mieście. Każdy pobyt u was mile wspominam. Lubię Zieloną Górę.*

Zapewne ten sentyment nie wziął się bez powodu. Nie wiecie Państwo, że w 1945 r. 17-letni Zbyszek Kowal wraz z rodziną dojechał transportem z Równego na Wołyniu do Głogowa, który był kompletnie zniszczony. Rodzina Kowalów próbowała dostać się do Zielonej Góry. Na posterunku kontrolnym żołnierze radzieccy poinformowali, że nie można doń dojechać. Najbliższym niezniszczonym miastem, w którym istniała szkoła, było Leszno. I tam, nie bez problemów udało się rodzina Kowalów. Niewiele, więc brakowało by wtedy uczeń, a obecnie prof. Z. Kowal wraz z rodziną osiedlił się w Zielonej Górze.

Z jeszcze wcześniejszymi czasami, kiedy Profesor uczęszczał do Szkoły Podstawowej w Równem związana jest zabawna, ale też pouczająca historia, którą zapamiętała i opowiedziała Jego siostra, Krystyna.

Otóż „Pewnego razu matka Zbysia, Józefa Kowal posłała z synkiem na zakończenie roku szkolnego. Na pożegnaniu pani wychowawczynie wymienia uczniów, którzy najwięcej psocili, a to wybili szymbę piłką, a to się pobili między sobą, jak to mali chłopcy. Przy rozdaniu świadectw wszyscy wymienieni uczniowie mieli obniżone sprawowanie, oprócz Zbysia Kowala, który żywo uczestniczył we wszystkich tych zdarzeniach. Zauważyli to rodzice pozostałych chłopców i rozgoryczeni pytali nauczycielkę, skąd wynika tak oczywisty brak sprawiedliwości. Odpowiedź Wychowawczynie brzmiała: Jak wasi synowie będą się uczyć jak Zbysio Kowal, to wybryki waszych synów będą im również wybaczone.

To dzięki wybitnym jednostkom nauka stale się rozwija, co w efekcie przekłada się na zmiany naszej rzeczywistości. Granice poznania są przesuwane coraz dalej. Dla naszej społeczności akademickiej to zawsze wielki zaszczyt i honor, gdy wybitne Osobistości polskiej nauki możemy wyróżnić tytułem doktora honorowego.

Przypomnę, że dotychczas tytuły doktora honoris causa Uniwersytetu Zielonogórskiego otrzymywali w kolejności Profesorowie: Tadeusz Kaczorek, Ryszard Tadeusiewicz, Julian Musielak, Henryk Tunia, Owen Gingerich, Jan Węglarz, Diethard Pallaschke, ksiądz biskup dr Adam Dyczkowski, Marian Piotr Kaźmierowski, Lech Górniewicz, Krzysztof Penderecki, Wojciech Dembowski i Richard Wielebński.

Podczas swego posiedzenia dnia 25 lutego 2015 r. Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego podjął uchwałę o nadaniu tytułu doktora honoris causa wybitnemu znawcy konstrukcji metalowych prof. dr hab. inż. Zbigniewowi Kowalowi.

O przedstawienie sylwetki prof. dra hab. inż. Zbigniewa Kowala oraz procedury nadania tytułu doktora honoris causa przez Wydział, proszę Pana dra hab. inż. Jakuba Marcinowskiego, prof. UZ, Dziekana Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, wnioskodawcę honorowego przewodu doktorskiego.

*DHC DHC DHC DHC
DHC DHC DHC DHC
DHC DHC DHC DHC*

Dr hab. inż. Jakub Marcinowski, prof. UZ

Dziekan Wydziału Budownictwa,
Architektury i Inżynierii Środowiska

*Magnificencjo Panie Rektorze,
Wysoki Senacie,
Wielce Szanowny Doktorze Honorowy!
Dostojni Goście, Szanowni Państwo!*

Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, który mam zaszczyt reprezentować, istnieje w różnych formach od 1968 r., jednakże pełne uprawnienia akademickie uzyskał dopiero w roku 2013. Wśród tych

uprawnień jest także przywilej występowania z wnioskiem o nadanie godności doktora honorowego. Wstępne rozmowy z Panem Rektorem oraz długie dyskusje z Profesorem Tadeuszem Bilińskim, zaowocowały decyzją, by pierwszy wniosek Wydziału dotyczył niezwykle zacnej i powszechnie szanowanej osoby Profesora Zbigniewa Kowala. Formalną propozycję złożyłem Panu Profesorowi w lipcu 2014 r. podczas konferencji w Suchedniowie. Propozycja ta została przyjęta ku wielkiej satysfakcji obu stron, tak więc procedura przewidziana stosownymi zapisami statutowymi Uniwersytetu Zielonogórskiego mogła być rozpoczęta.

Rada Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska na posiedzeniu w dniu 22 października 2014 r., wystąpiła do Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z wnioskiem o nadanie tytułu doktora honoris causa Profesorowi Zbigniewowi Kowalowi. Ponadto, na tym samym posiedzeniu, Rada podjęła również uchwałę o wystąpieniu z wnioskiem do Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego o powierzenie prof. dr hab. inż. Tadeuszowi Bilińskiemu obowiązków promotora w tym postępowaniu.

Pragnę w tym miejscu podziękować Profesorowi Tadeuszowi Bilińskiemu za podjęcie się roli promotora i przygotowanie laudacji, w której wyeksponował osiągnięcia Doktora Honorowego.

29 października 2014 r. Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego wyraził zgodę na wszczęcie postępowania o nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Zielonogórskiego Profesorowi Zbigniewowi Kowalowi i zwrócił się do Senatów Politechniki Wrocławskiej oraz Politechniki Świętokrzyskiej z siedzibą w Kielcach z prośbą o opinie.

Role recenzentów zostały powierzone Panu Profesorowi Antoniemu Biegusowi z Politechniki Wrocławskiej oraz Panu Profesorowi Wiesławowi Trąpczyńskiemu z Politechniki Świętokrzyskiej. W opiniach przygotowanych dla Senatów swych uczelni recenzenci wyeksponowali fakt, że Professor Zbigniew Kowal, ciesząc się powszechnym szacunkiem i uznaniem, jest jednocześnie osobą skromną oraz żywiącą autentyczną sympatię dla ludzi, a Jego poziom etyczny może być wzorem nie tylko dla środowiska akademickiego. Jednocześnie zaznaczyli, że Pan Profesor Zbigniew Kowal

Tadeuszowi Więckowskiemu oraz Magnificencji Rektorowi Politechniki Świętokrzyskiej, Profesorowi Stanisławowi Adamczakowi, a także Senatowi tych uczelni za pełne poparcie naszej inicjatywy wyróżnienia Profesora Zbigniewa Kowala godnością Doktora Honorowego.

W dniu 25 lutego 2015 r. Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego, po zapoznaniu się z opiniami przesłanymi przez Senat Politechniki Wrocławskiej i Politechniki Świętokrzyskiej, podjął uchwałę o nadaniu prof. dr. hab. inż. Zbigniewowi Kowalowi tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Zielonogórskiego.

jest wybitnym naukowcem o niekwestionowanym, olbrzymim dorobku naukowym, organizatorem nauki, twórcą szkoły naukowej, wychowawcą wielu naukowców, a także inżynierem rozwiązującym najtrudniejsze problemy w projektowaniu i wykonawstwie skomplikowanych obiektów budowlanych.

Końcowe wnioski obu recenzji w sposób jednoznaczny i zdecydowany rekomendowały Senatowi wspomnianych uczelni poparcie inicjatywy Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego i takie poparcie zostało udzielone w stosownych uchwałach.

Chciałbym w tym miejscu podziękować Panu Profesorowi Antoniemu Biegusowi z Politechniki Wrocławskiej oraz Panu Profesorowi Wiesławowi Trąpczyńskiemu z Politechniki Świętokrzyskiej za trud przygotowania opinii o Doktorze Honorowym.

Opinie Senatów obu Uczelni wraz z recenzjami wpłynęły do kancelarii Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego w grudniu 2014 r. (opinia Senatu Politechniki Wrocławskiej) i styczniu 2015 r. (opinia Senatu Politechniki Świętokrzyskiej).

Pragnę w tym miejscu serdecznie podziękować Magnificencji Rektorowi Politechniki Wrocławskiej, Profesorowi

To jest właściwy moment by podziękować Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Zielonogórskiego, Profesorowi Tadeuszowi Kuczyńskiemu oraz Senatowi naszej Uczelni za sprawnie przeprowadzone postępowanie i ostateczną decyzję zatwierdzającą nasz wcześniejszy wniosek.

Nadanie tytułu doktora honorowego dostojnemu, wielce czcigodnemu i prawemu człowiekowi, jakim jest bez wątpienia profesor Zbigniew Kowal, nie jest przypadkowe. Uniwersytet Zielonogórski pragnie dzisiaj uhonorować tą najwyższą godnością akademicką osobę, której zasługi dla rozwoju dyscypliny budownictwa są trudne do przecenienia.

Panie Profesorze, Panie doktorze honoris causa Uniwersytetu Zielonogórskiego, jestem szczęśliwy i dumny, że mogę osobiście przedstawić Pana Profesora wszystkim uczestnikom dzisiejszej uroczystości. W imieniu Rady Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska składam Panu Profesorowi serdeczne gratulacje. Znalazł się Pan Profesor w elitarnym gronie osób, wyróżnionych przez Uniwersytet Zielonogórski najwyższą godnością akademicką. Nadanie Panu Profesorowi tej godności oznacza jednocześnie włączenie Pana Profesora do społeczności akademickiej naszej Alma Mater. To dla nas wielki zaszczyt, radość

i nadzieja na podtrzymanie bliskich i jakże serdecznych wzajemnych relacji. Oby one trwały jak najdłużej i pozostawały na poziomie, który mierzony w skali indeksów niezawodności osiągał zawsze wartość 5,2 lub jeszcze wyższą.

Szanowny Panie Profesorze, Dostojny Doktorze Honorowy, *Ad multos annos!*

LAUDACJA POŚWIĘCONA PANU PROF. DR. HĄB. INŻ. ZBIGNIEWOWI KOWALOWI

Prof. zw. dr hab. inż. Tadeusz Biliński

*Magnificencjo Rekorze,
Wysoki Senacie,
Dostojny Profesorze,
Szanowni Państwo!*

Przypadł mi w udziale wielki zaszczyt, a równocześnie mam szczególną przyjemność wygłoszenia laudacji z okazji nadania godności doktora honoris causa wybitnemu uczeniowi - Profesorowi Zbigniewowi Kowalowi.

Osiągnięcia Profesora w zakresie:

- studiów teoretycznych i badań doświadczalnych,
- wdrażania do praktyki nowych rozwiązań konstrukcyjnych,
- kształcenia kadry naukowej,
- pełnienia ważnych funkcji w uczelniach,
- działalności w organizacjach naukowych i stowarzyszeniach,
- jak również opinia profesora Antoniego Biegusa wraz z uchwałą Politechniki Wrocławskiej i opinia profesora Wiesława Trąmpczyńskiego wraz z uchwałą Senatu Politechniki Świętokrzyskiej w pełni uzasadniają wniosek Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska o nadanie tej godności.

Profesor Zbigniew Kowal urodził się 10 września 1928 r. w Równem na Wołyniu. Po zakończeniu wojny po wielu zmianach miejsca zamieszkania, ostatecznie na stałe wraz z rodziną osiedla się we Wrocławiu. Tu Profesor Zbigniew

FOT. 1. PROFESOR ZBIGNIEW KOWAL

Kowal podjął studia na Politechnice Wrocławskiej na Wydziale Budownictwa, które ukończył w 1950 r.

Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę zawodową w Biurze Projektów Górniczych, które później zostało przekształcone w Centralny Ośrodek Badawczo-Projektowy Górnictwa Odkrywkowego - Poltegor. W tym okresie projektował i nadzorował realizację między innymi nośnych ustrojów konstrukcji budowlanych i maszyn górniczych.

FOT. 2. ŁADOWARKO-ZWAŁOWARKA LZKS-1600

Przez 5 lat projektował hale nadszybi górniczych, sortownie i płuczki węgla, zbiorniki, estakady podsuwnicowe, mosty transporterów taśmowych, fundamenty pod maszyny czy konstrukcje koparek, zwałowarek i zrywarko-ładowarki. Przez wiele lat był także konsultantem w Fabryce Kotłów w Raciborzu oraz w Instytucie Budownictwa Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa w Warszawie. Zespół projektowy, którego Profesor był konsultantem i osobą wiodącą, za opracowanie konstrukcji jednej z maszyn górniczych otrzymał nagrodę państwową II stopnia.

W ciągu 13 lat pracy w biurze projektów, najpierw na stanowisku projektanta, a na końcu na stanowisku głównego inżyniera specjalisty, a także jako konsultant naukowy, Profesor zdobył cenne doświadczenie w projektowaniu konstrukcji - cenne doświadczenie dla pracy dydaktycznej.

Równoległe, od 1954 r., Profesor Zbigniew Kowal pracował w Katedrze Budownictwa Stalowego na Wydziale Budownictwa Lądowego w Politechnice Wrocławskiej.

Zorganizował Laboratorium Badań Modelowych Konstrukcji Przestrzennych, zorganizował i sprawował opiekę nad zespołem stażystów z zagranicy i z kilku uczelni polskich.

W 1981 r. Profesor Zbigniew Kowal podjął pracę w Politechnice Świętokrzyskiej. W 1984 r. organizuje Katedrę Budownictwa Metalowego i Teorii Konstrukcji (aktualnie - Katedra Mechaniki, Konstrukcji Metalowych i Metod Komputerowych), w której - dzięki inicjatywie i wielkiemu zaangażowaniu Profesora - powstała największa